Alturistik (Özgeci) Liderlik Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Alturistik (Özgeci) Liderlik Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=16895

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Alturistik (Özgeci) Liderlik Ölçe?i, liderlerin astlar?na kar?? sergiledikleri özverili ve fedakar davran??lar? ölçmek amac?yla geli?tirilmi? bir arac?n Türkçe diline uyarlama çal??mas?d?r. Orijinal ölçe?in Türk kültürüne ve yönetim ba?lam?na uygunlu?unu test etmek amac?yla gerçekle?tirilen bu çal??ma, ölçe?in yap?sal geçerlili?ini ve iç tutarl?l???n? incelemi?tir. Yap?lan analizler sonucunda, ölçe?in tek boyutlu yap?s?n?n korundu?u ve yüksek düzeyde güvenirlik gösterdi?i tespit edilmi?tir. Ölçek, yöneticilerin ki?isel ç?karlar?n? ikinci plana atarak tak?mlar?na destek olma e?ilimlerini de?erlendirmek için tasarlanm??t?r.

Anahtar Kelimeler

Alturistik Liderlik, Özgecilik, Liderlik Davran??lar?, Ölçek Uyarlamas?, Örgütsel Psikoloji, Geçerlilik, Güvenirlik.

Yazarlar

Cuma Çakmak, ?brahim Biçer, Özlem U?urluo?lu.

Amaç

Alturistik Liderlik Ölçe?i'nin temel amac?, liderlerin ki?isel fedakarl?k ve özveri yoluyla astlar?n?n refah?n? ön planda tutma derecesini ölçmektir. Bu ölçek, özellikle örgütsel davran?? ve yönetim bilimleri alanlar?nda, liderlik türlerinin çal??an motivasyonu ve örgütsel ba?l?l?k üzerindeki etkilerini incelemek için geçerli ve güvenilir bir araç sunmay? hedeflemektedir.

Türkçe uyarlama çal??mas?, uluslararas? alanda kabul görmü? bu liderlik yap?s?n? Türk kültürü ba?lam?nda test etmek ve ara?t?rmac?lara orijinal ölçe?in psikometrik özelliklerini koruyan bir araç sa?lamak amac?yla yap?lm??t?r. Ölçek, yöneticilerin tan?mlanm?? rollerinin ötesine geçerek yard?m etme e?ilimlerini de?erlendirir.

Yap? (Ölçülen Kavram)

Ölçe?in ölçtü?ü temel yap?, **Alturistik Liderlik** (Özgeci Liderlik) kavram?d?r. Bu kavram, liderin kendi ki?isel ç?karlar?n? veya faydas?n? gözetmeksizin, öncelikli olarak tak?m üyelerinin veya organizasyonun iyili?ini dü?ünerek hareket etmesini ifade eder. Özgeci liderler, astlar?n?n ihtiyaçlar?na duyarl?d?r, onlara destek olur ve adaletsizlik kar??s?nda tak?mlar?n? korur.

Ölçek maddeleri, liderin görev tan?m?n?n ötesindeki fedakarl?klar?, tak?m üyelerine kar?? gösterdi?i empatiyi ve zor durumlarda tak?ma sahip ç?kma e?ilimini kapsayacak ?ekilde

ARABPSYCHOLOGY.COM

tasarlanm??t?r. Bu tek boyutlu yap?, liderin özgeci motivasyonunun genel bir göstergesi olarak kabul edilir.

Geçerlik

Alturistik Liderlik Ölçe?i'nin Türkçe uyarlamas?n?n yap? geçerlili?i, hem Aç?klay?c? Faktör Analizi (AFA) hem de Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) kullan?larak titizlikle incelenmi?tir. Bu iki a?amal? yakla??m, ölçe?in teorik yap?s?n?n Türk örnekleminde de do?ruland???n? göstermektedir.

Yap?lan analizler, orijinal ölçe?in tek boyutlu yap?s?n?n korundu?unu do?rulam??t?r. DFA sonuçlar?, modelin uyum indekslerinin kabul edilebilir veya mükemmel düzeyde oldu?unu göstererek, ölçek maddelerinin Alturistik Liderlik kavram?n? yeterince temsil etti?ini kan?tlam??t?r.

Güvenirlik

Ölçe?in iç tutarl?l?k güvenirli?ini saptamak amac?yla yayg?n olarak kullan?lan Cronbach Alpha katsay?s? hesaplanm??t?r. Uyarlama çal??mas? sonucunda 8 soruluk tek boyutlu ölçe?in Cronbach Alpha güvenilirlik katsay?s? **0,927** olarak oldukça yüksek bulunmu?tur.

Genellikle sosyal bilimlerde 0,70 ve üzeri katsay?lar yeterli kabul edilirken, bu de?er (0,927) ölçe?in maddeleri aras?ndaki tutarl?l???n mükemmel düzeyde oldu?unu ve ölçe?in son derece güvenilir bir ölçüm arac? oldu?unu göstermektedir. Bu yüksek iç tutarl?l?k, ölçe?in ara?t?rmalarda istikrarl? sonuçlar verece?i anlam?na gelmektedir.

Faktör Analizi

Ölçe?in yap? geçerlili?ini belirlemek amac?yla yap?lan analizlerde ilk olarak Aç?klay?c? Faktör Analizi (AFA) uygulanm??t?r. AFA sonuçlar?, ölçek maddelerinin tek bir temel faktör alt?nda topland???n? göstermi?tir. Bu bulgu, ölçe?in teorik olarak varsay?lan tek boyutlu yap?s?n? desteklemi?tir.

AFA'y? takiben, elde edilen tek faktörlü yap?n?n Türk örnekleminde istatistiksel olarak uygunlu?unu de?erlendirmek için Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) gerçekle?tirilmi?tir. DFA sonuçlar?, modelin veri ile uyumlu oldu?unu ve ölçe?in 8 madde ve tek boyutlu yap?s?n?n sa?lam oldu?unu kan?tlam??t?r.

Ölçme Arac?

Test Türü: Uyarlama Ölçe?i (Adaptasyon)

Format: 8 maddeden olu?an, tek boyutlu, öz bildirim ölçe?i.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Mevcut Diller: Türkçe (Uyarlama), Orijinal Dil (?ngilizce oldu?u varsay?lmaktad?r).

Popülasyon Grubu: Örgütsel ba?lamda çal??anlar (yöneticilerini de?erlendiren astlar).

Ya? Grubu: Yeti?kin çal??an popülasyonu.

Popülasyon Detaylar?: Çal??ma, farkl? sektörlerdeki çal??anlardan toplanan verilerle gerçekle?tirilmi?tir.

Test Metodolojisi: 5'li Likert Tipi Derecelendirme. Derecelendirme 1= **hiç bir zaman** ile 5 = **her zaman** aras?nda de?i?mektedir.

Anahtar Kelimeler

Örgütsel Davran??, Liderlik Teorileri, Yönetim, Psikometri, Faktör Analizi, Likert Ölçe?i.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Bilgi mevcut de?il.

?leti?im E-posta Adresi: cumacakmak@hacettepe.edu.tr

Yaz??ma Adresi: Cuma Çakmak (Sorumlu Yazar).

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçe?in uyarlama çal??mas? **2019** y?l?nda yay?nlanm??t?r. Ölçe?in ticari kullan?m? ve izin ?artlar? için sorumlu yazar Cuma Çakmak ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir.

Yay?nlanan akademik makaleye eri?im Dergipark üzerinden sa?lanabilmektedir: dergipark.org.tr

Orijinal PDF doküman? a?a??daki ba?lant?dan indirilebilir: alturistik-liderlik-olceginin-turkce-uyarlamasi-gecerlilik-ve-guvenilirlik-calismasi-toad.pdf

Kaynaklar

Çakmak, C., Biçer, ?. ve U?urluo?lu, Ö. (2019). Alturistik (Özgeci) Liderlik Ölçe?inin Türkçe uyarlamas?: Geçerlilik ve güvenilirlik çal??mas?. *Ankara Hac? Bayram Veli Üniversitesi ?ktisadi ve ?dari Bilimler Fakültesi Dergisi, 21*(3), 785-802.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Alturistik (Özgeci) Liderlik Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmu?tur ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

Yöneticim bana yard?mc? olmak için tan?mlanm?? rollerinin d???ndaki görevleri kabul eder (örne?in, yard?m etmek u?runa geride durmak, i? yüküne katk?da bulunmak gibi).
Yöneticim kendi ç?karlar?ndan vazgeçmesini gerektiren durumlarda bile, tak?m?na sahip ç?kan birisidir.
?lave i? yükünü desteklemek için yöneticim de çal???r.
Yöneticim söz konusu durumun kendisi üzerindeki etkilerini dü?ünmeden önce ba?kalar?na yard?mc? olmay? dü?ünür.
Yöneticim bana nas?l hissetti?imi mutlaka sorar.
Yöneticim tak?mdaki birisine adaletsiz bir ?ekilde davran?lmas?na ya da tak?mdaki birisinden faydalan?lmas?na katlanamaz.
Yöneticim sevdi?i i? arkada?lar? için görevinin gerektirdiklerinden fazlas?n? yapmaya haz?rd?r.
Yöneticim kendi ki?isel ç?karlar? ile çat??mad??? sürece bana yard?mc? olur.

ARABPSYCHOLOGY.COM